

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 50 Din. Inserati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

V Ženevi smo dobili zadoščenje

Uspeh naše zunanje politike — Obsodba madjarske in vseh, ki so podpirali teroriste

Ženeva je veliko mesto ob jezeru istega imena v Švici, a že blizu francoske meje. Ker pa je Švica »nevtralna« država, je bila ta »nevtralnost« bržkone tudi vzrok, da si je Društvo narodov izbralo Ženevo za svoj sedež, kjer si je za svoje urade sezidalo tudi mogočno palačo.

»Društvo narodov« je prav za prav zveza ali društvo držav, ki hočejo ohraniti mir in ki žele vse morebitne spore med seboj poravnati mirnim putem. Članica Društva narodov je tudi naša država in tako je umevno, da je tudi naš minister za zunanje zadeve v sporazumu z našimi zavezniki predložil vse naše pritožbe proti nam nenaklonjenim državam, zlasti pa proti Ogrski, v presojo in v odločitev.

Vsebina naše pritožbe

Vsebino naše pritožbe proti Ogrski smo že omenili v zadnji številki, a zaradi celote naj jo še enkrat na kratko ponovimo:

Takoj po gnusnem zločinu v Marseille-u (9. oktobra t. l.) so oblasti prijele celo vrsto ljudi, ki so bili z zločinom v najtesnejši zvezi. Preiskava je dognala, in je svoja dognanja podprla tudi z dokazi, da zločin ni bil plod kakšnega osebnega maščevanja, ampak da je bil posledica rovarstva proti obstoju in nedeljivosti naše države, ki so jo hoteli omajati ali celo streti s smrtjo njenega najvišjega predstavnika. Zločin je bil torej skozi in skozi političnega značaja, a krivi niso bili samo neposredni ubijalci, ampak v prvi vrsti tisti, ki so zločince na svojem ozemlju ščitili, jih preskrbeli z denarjem, z orožjem in s ponarejenimi potnimi listi.

V tem ozru zadeva največja krivda in največja odgovornost

ogrsko vlado,

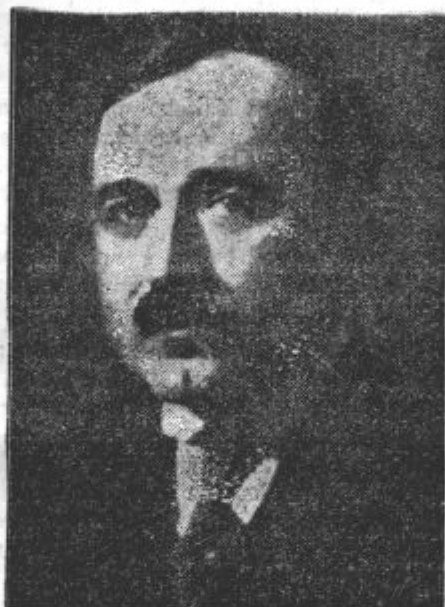
kar je naša država v svoji obtožnici neovržno dokazala. O teh dokazih in o držanju ogrske vlade sodi sedaj Društvo narodov. Seveda so z našo obtožnico kolikor toliko prizadete tudi vse tiste države, ki jih zadeva slika krivda, čeprav jih naša obtožnica ne navaja imenoma. Sodba, ki bo veljala za Ogrsko, bo vsaj moralno zadela vse.

Razprava

Razprava o naši obtožnici se je pričela pretekli petek popoldne. Utemeljeval jo je naš minister za zunanje zadeve g. Bogoljub Jevtić, a krepko so ga podprli turški minister Ruđi-bej, rumunski minister Titulescu, najbolj pa češki minister za zunanje zadeve dr. Beneš.

Posebno važna pa je bila izjava francoskega ministra za zunanje zadeve Lavala, ki je znova poudaril, da bo Francija vztrajala na strani Jugoslavije.

Na našo obtožbo so odgovorili tudi Ogrji, a

Minister Bogoljub Jevtić

ovreči niso mogli doslej niti ene dokazane čenjenice. Zanimivo je, da niti Italija kljub svoji zvezi z Ogrsko Ogrrov ne brani posebno, tako da se nahaja Ogrska v jako težavnem in neprijetnem položaju.

Kako žive kmetje na Ogrskem?

V zvezi z razpravo v Ženevi bo naše bralce gotovo zanimalo, zakaj ogrski plemiči in njihovi pomagači tako strupeno rovarijo proti sosednim državam. To delajo namreč z namenom, da prikrijejo vsa bedo, ki vlada pri njih doma!

O razmerah, v kakršnih žive še dandanes ogrski kmetje, beremo v nekem dopisu iz Bratislave, ki ga je objavilo »Jutro« dne 11. t. m., med drugim tudi to-le:

Dosedanji hrup, ki so ga politični pustolovci in plačanci dvigali iz Budimpešte proti sosednim državam, je samo zakrival nered v notranjosti in obračal pozornost javnosti od pravega zla. Najboljši pisatelji, javni delavci in domoljubi obtožujejo režim, da se že vsa leta po prevratu prav nič ne briga za nekatere obmejne, pa tudi osrednje dele države. Ljudstvo živi n. pr. v Zatisju, ob zgornjem teku Tise in v Zadunavju v taki nepopisni bedi in kulturni zapuščenosti, da spominjajo nekateri kraji na azijske razmere. V Zatisju, ki predstavlja četrtino madžarske državne površine in ki je čisto madžarsko po narodnosti, so razmere skoroda take, kakor so bile pod Turki. Tu je vsako katastralno jutro zemlje obremenjeno s 126 pengi

Mi hočemo zadoščenje!

Minister Jevtić je zastopal našo obtožnico z veliko spretnostjo, a tudi z odločnostjo. On in njegovi zavezniki zahtevajo, da mora biti rovarstva proti naši državi konec, pa naj se zbirajo rovarji kjerkoli, in zlasti terorizma in priprav za atentate ne sme nobena država trpeti na svojih tleh. Zato je zahteval minister Jevtić za našo državo popolno zadoščenje, obliko pa je prepustil Društvu narodov.

Tej zahtevi je Društvo narodov tudi ugodilo v toliko, da je po ponovni razpravi (v ponedeljek) sprejelo

resolucijo,

v kateri ugotavlja, da je dolžnost Društva narodov in njegovih članic, da spoštujejo teritorialno integralnost (nedotakljivost) državnega ozemlja in njegovih mej in politično neodvisnost ostalih članic in izreka pričakovanje, da bo ogrska vlada, v svesti si svoje odgovornosti, brez oklevanja podvzela vse korake proti onim oblastim, katerih krivda bo dognana. Nadalje je Društvo narodov sklenilo izvoliti poseben odbor, v katerem bo zastopanih 10 držav, ki naj izdelata načrt, kako bi se dala mednarodno preprečiti vsaka teroristična propaganda za bodočnost.

Mi ne vemo, kakšne posledice bo rodil ta sklep; gotovo pa je, da je s tem sklepom dobila naša država lepo zadoščenje, ki ga je dosegel minister Jevtić s svojo nepopustljivo odločnostjo. Opravičeno pa je tudi upanje, da se bodo po razčiščenju političnega položaja med državami dala ugodno rešiti tudi številna gospodarska vprašanja med državami, ki danes še niso rešena, kar znatno ovira vsak gospodarski napredek za vse!

raznih dajatev, medtem ko znaša v drugih krajih Madžarske ta obremenitev le 75—95 pengov.

Se hujša beda je v zgornjem teku Tise ob čsl. meji, kjer žive pomadžarjeni Slovaki, t. j. v okolici mest Jagra in Miškovca (Miskolcz). Tu se je v praksi obdržalo še tlačanstvo izpred leta 1848. Po uradnih podatkih je v enajstih občinah sreza Mezökovesd 4041 oseb, ki stanujejo v jamah, izkopanih v peščena tla in pokritih z bedno slamo. Ljudstvo tega kraja nudi najstrašnejši primer nasilnega pomadžarjenja. Oropano svojega rodnega jezika poginja v bedi in nesreči. Pri tem pa je ljudstvo zelo nadarjeno in ima najlepše vezenine iz vse Madžarske. Umetniški čut je seveda dedovina slovaških prednikov in Madžari se silno radi pobahajo z narodno umetnostjo tega ljudstva. O njegovem kulturnem, gospodarskem in socialnem stanju pa skrbno molče.

V vasi Tibolddaro, v najbližji okolici omenjenega mesta, so skoro polovica človeških prebivališč jame in v njih stanuje okoli 60 odstotkov vaščanov. Ko je veliki župan iz Miškovca posetil to čudno naselje, je dejal, da so razmere v tem selu hujše nego kje v Aziji. Toda name-

sto, da bi osnoval pomožni odbor, rajši plačuje iz javnih sredstev razne kričarje in sleparje, da delajo propagando zoper sosedne države.

Madžarski književnik Olah očitno govori zoper laž madžarske propagande, da bi sedanje bede bil kriv trianonski mir, marveč trdi, da se je narodu za vrat obesilo nekoliko tisoč zajedalcev, ki tirajo narod v pogubo. Veleposestniki, plemiči in pokvarjeni intelektualci uničujejo narod, zapravljajo njegove dohodke in si dajo mastno plačevati svoje hujšakaško delo. Olah navaja celo vrsto revizionističnih organizacij, ki uživajo obilne državne podpore, toda funkcio-

narji sproti poneverjajo dohodke organizacij. — Madžarski kmet ve, da je tudi sosedne države močno pritislila kriza, toda on primerja svoje življenje z onim madžarskih manjšin na drugi strani državne meje in prihaja do zaključka, da ni nikjer take bede in tako silovitega izmозgavanja, kakor ravno pod krono sv. Štefana. V tem spoznanju seljak tudi uvideva, da je revizionistična gonja ne samo prazna, marveč naravnost zločinska. Središče vsega tega početja pa je Budimpešta, kjer nekoliko tisoč poturic odloča o življenjskih interesih madžarskega ljudstva.

Sodite sami!

Pri nas ljudje mnogo berejo. To nam dokazujejo naklade naših časopisov, večjih in manjših, ki prihajajo med ljudi dnevno ali tedensko v tisočih izvodov, dokazuje nam pa to tudi za število našega prebivalstva prav častno število knjig najrazličnejše vsebine, ki jih pošiljajo leto za letom med narod naše književne družbe in naša založništva.

Ne čudimo se, če naši ljudje berejo prav vse, karkoli jim pride v roke. Berejo radi daljše ali krajše povesti za svojo zabavo, ki so je po trdem delu res potrebni; berejo poučne stvari, od katerih pričakujejo to ali ono korist; berejo novice iz vseh krajev, da zadostijo svoji radovednosti, ki je prirojena vsakemu človeku. Pri vsej obilici berila pa naši ljudje, zlasti na deželi, berejo knjige in časopise še vedno v veri, da je prav vse res tako, kakor stoji natisnjeno!

To pa je velika zmota in baš na to včasih usodno zmoto bi radi ljudi opozorili: kakor ni vse resnično, kar ljudje govorijo, tako tudi ni resnično prav vse, kar ljudje napišejo in dajo v tisk! Brati je treba torej znati, in pravilno branje ni samo tisto, kjer oko lovi samo črke, ampak tisto, kjer človek sledi berilu tudi z razumom in s premislekom, če je to, kar beremo, tudi res in mogoče. Bolj »učeno« se to pravi, d. moramo brati »kritično«, t. j. s presojo.

Za pravilno presojo tega, kar beremo, pa je treba mnogo znanja, ki ga pa kmet žalibog nima ali pa ga ima premalo. Zato pa je za kmeta velike važnosti, če bere take knjige in take časopise, ki kmetškega človeka vedno in vedno opozarjajo na dejstva, ki jih mora vedeti in poznati, da lahko vse, kar sliši ali bere, tudi sam pravilno presoja. To je važno zlasti glede časopisja.

»Največji« časopisi so dandanes navadno v rokah bogatih ljudi (bankirjev, veleindustrijev itd.) ali pa v rokah vplivnih politikov; navadno so pa oboji združeni. Jasno je, da imajo

ti ljudje glede gospodarstva in politike svoje posebne želje in zahteve, ki jih hočejo uveljaviti s tem, da jih širijo in zanje »agitirajo« med ljudmi potem časopisja. Pri svoji agitaciji pa jim ne pade niti v sanjah na um, da bi javno obravnavali vse, kar govori zanje, potem pa tudi to, kar govori proti, pač pa pripovedujejo ljudem samo to, kar govori »za«, previdno in namenoma pa molče s tem, kar govori »proti«. Ljudje pa, ki bero in slepo verjamejo vse, kar stoji v »velikih« časopisih, postanejo polagoma žrtve svojega neznanja in svoje nepoučenosti.

Iz tega pa mora biti za vsakega pametnega človeka razvidno, da mora brati ne samo to, kar pišejo eni, ampak tudi to, kar pišejo — drugi! To velja zlasti za kmeta.

Kmetje žalibog nimajo mnogo denarja, da bi si naročili po več listov. Vsled tega pa je za kmete neizmerne važnosti, da bero predvsem to, kar je napisano prav zanje in samo zanje!

Tako berilo dobe kmetje dandanes pri nas samo v »Kmetškem listu«. Priznamo, da objavljajo tudi drugi časopisi sestavke, ki so za kmete prav koristni — a to je premalo! Za kmeta ni dovolj, če vé, kdaj naj obira sadje, ampak mora vedeti tudi, kakšna je naša trgovska, carinska in finančna politika, kakšna je naša uprava itd.; samo na ta način mu je mogoče vsakokratni položaj pravilno presoati in pravilno — brati!

Če bi bili naši kmetje ne samo zavedni verniki ali zavedni narodnjaki, ampak tudi stanovsko zavedni kmetje, bi lahko imeli svoje visoko razvito lastno časopisje, ki bi jim bilo v največjo pomoč in korist v njihovi borbi za obstanek!

Tega pa žalibog še nimamo — torej delajmo z vsemi močmi na to, da bomo močni tudi na tem polju! Zato pa je dolžnost vsakega zavednega kmeta, da priporoča, širi in naročuje Kmetški list!

nic, za katere jamčijo ustanoviteljice-občine, okraji in banovine. Našli so se ljudje, ki so zanikali vsako vrednost tega občinskega oz. banovinskega jamstva, češ da obstoji le na papirju, tako da vlagatelji teh hranilnic ne bi imeli drugega jamstva kot hranilniške rezerve, ki pa ne morejo nikoli preseči ene desetine vlog, ker se večinoma ves čisti dobiček hranilnic porablja za obče koristne svrhe dotične občine, ko enkrat rezerve dosežejo 10% vseh vlog. Da bi razblinila te dvome o veljavnosti občinskega oz. banovinskega jamstva za vse obveznosti hranilnic, je nova uredba o zaščiti denarnih zavodov prinesla v svojih členih 47—53 posebne predpise o tem, kako se mora uveljaviti jamstvo v primerih, ako hranilnica ne bi bila aktivna ali likvidna.

Ako hranilnica ni aktivna, ker je n. pr. imela izgube zaradi svojega dobroimetja pri dunajski poštni hranilnici, ki so jih pa naše hranilnice že skoraj vse odpisale, mora občina-ustanoviteljica dati na razpolago sredstva za pokritje izgub. Če pa je hranilnica sicer aktivna, a nima toliko gotovine, da bi mogla izplačati naenkrat vse svoje vlagatelje, ki zahtevajo svoje vloge včasih brez potrebe ne zavedajoč se, da denar, ki je odtegnjen prometu, povečuje krizo in brezposelnost, tedaj mora občina-ustanoviteljica poskrbeti za pojačanje poslovnih sredstev hranilnice na drug način. Že iz teh določb izhaja, kako velikega pomena je za hranilnice jamstvo njihovih ustanoviteljic, vsled česar njihovi vlagatelji ne morejo izgubiti niti pare.

Končno je še omeniti, da velja za vse zaščitene denarne zavode določba, da morajo določiti izplačilne obroke v taki višini, da bodo mogli vlagatelji razpolagati najpozneje v 6 letih s celo svojo vlogo. To seveda nikakor ne pomeni, da bi morali vlagatelji svoje vloge v teku teh 6 let dvigniti, kajti nedvignjeni obroki se smatrajo itak za nove vloge, ki so torej vedno razpoložljive, prav tako kakor one nove vloge, katere so vlagatelji vložili potem, ko je njihov denarni zavod šel pod zaščito. Torej bodo nove vloge stalno naraščale. Ne smemo pa pozabiti, da namen denarja ni v tem, da leži doma, ker tam nikomur ne koristi, temveč le jemlje delo in zaslužek drugim. Denar, ki je pa naložen v denarnem zavodu, sploh šele omogoča izvršitev raznih načrtov — kajti le s pomočjo posojil je mogoče zidati zasebne hiše, javne stavbe in javne naprave, pri katerih najde delo in zaslužek nešteto delavcev, obrtnikov, trgovcev in kmetov. Dokler ne bodo mogli denarni zavodi dajati novih posojil, kar jim lahko omogočijo le nove vloge, naše gospodarstvo ne bo napredovalo!

Na to vse pomislite, ko slišite najrazličnejše zlonamerne govorice, ki imajo namen, izvabiti vlagateljem po nizki ceni njihove hranilne knjižice, s katerimi bi kupci mogli plačevati svoje dolgove denarnim zavodom v polnih zneskih. Kdor širi take govorice, hoče slabo vlagateljem in dobro le sebi. Nihče ne sme dopustiti, da vsled takih govoric trpi naše gospodarstvo, ki potrebuje miru in kateremu z neosnovanimi govoricami nič ni pomagano!

Spor med Italijo in Abesinijo

Znano je, da Italija nima dosti zemlje, da bi mogla doma prerediti vse svoje prebivalstvo in zato si je priborila še pred vojno diplomatskim potom pravico, da sme zasesti del severne Afrike — zraven Egipta — kot svojo kolonijo, kjer polagoma naseljuje presežke svojega prebivalstva. Na tem ozemlju pa je začela Italija zlasti po vojni prodirati vedno globlje proti jugu, tako da je naletela že enkrat na odpor Angležev, ki so pravi gospodarji Egipta, ker so bili baje že prekoračili angleško-egiptovsko mejo, sedaj pa so se tako približali mejam neodvisne afriške države Abesinije, da je grozil že resen spopad med obema državama. Nevarnost vojne so zaenkrat sicer preprečili, spor sam pa še ni poravnal.

Ne prodajajte hranilnih knjižic!

Odkar se je denarna stiska tako poostrila, da denarni zavodi pri najboljši volji ne morejo trenutno izplačevati starih hranilnih vlog v celoti, se je začela prav živahna kupčija s hranilnimi knjižicami.

Prebrisani špekulanti namreč dobro vedo, da hranilnice niso propadle, ampak da so vloge samo »zamrznjene«, nikakor pa niso izgubljene! Ali mislite, da bi špekulantje dajali za hranilne knjižice sploh le en sam vinar, če bi bile vloge res izgubljene? Kar pa ima za špekulante vrednost, to jo ima tudi za hranilce — to je vendar jasno.

Kako dobre kupčije pa so delali špekulanti, se vidi najbolj iz tega, da so dajali za vloge dobrih zavodov komaj po 60 odstotkov, t. j. za vlogo 100.000 Din so plačali komaj do 60.000! To ni slab »zaslužek« na račun hranilcev!

Da pa ljudje ne bodo trpeli prevelikih izgub, jih svarimo pred nesmiselno prodajo hranilnih knjižic!

Posebno velik hrup so špekulanti zagnali, odkar je izšla nova uredba o zaščiti denarnih zavodov. Vse te »strašne« govorice pa so same laži, preračunjene na to, da se ljudje zbegajo.

Temu nasproti ugotavlja Zveza jugoslovanskih hranilnic, da je glavni namen uredbe ta, pomagati vlagatelju od tega, da bo njegova hranilna knjižica dobila zopet polno vrednost. Zato določa uredba, da smejo dolžniki denarnih zavodov plačati ves svoj dolg ali pa vsaj njega del s pobotanjem na ta način, da plačajo polovico v gotovini, dočim mora za drugo polovico dolga sprejeti denarni zavod v proračun od dolžnika svojo hranilno knjižico oz. vlogo. S tem bo pomagano denarnim zavodom, da bodo prišli do gotovine, obenem pa hranilniškim vlagateljem, ki bodo mogli za svoje knjižice dobiti polno vrednost, kakor je v njih zapisano.

Zato naj nihče ne prodaja svoje hranilne knjižice, ker predstavlja ista polna vrednost. To velja zlasti tudi o vlogah samoupravnih hranil-

Monopol za trgovino z živino na Češkem

Poročali smo že, da so na Češkem na predlog ministrstva za kmetijstvo dr. Hodže, priznana voditelja čeških »agrarcev« (kmetov, ki so organizirani v češki agrarni stranki), vpeljali pred več meseci žitni monopol. Ta »monopol« pa ni draven, kakor je n. pr. pri nas monopol na tobak, ampak ga izvršuje privatna družba, ki pa stoji pod državnim nadzorstvom. Družba je po zakonu prisiljena plačevati domačim kmetom njihov žitni pridelek po postavno določenih cenah, ki so za različne kraje (glede na prevozne stroške) in pa na različne letne čase sicer različne, vendar pa imajo to dobro, da jamčijo kmetom cene, da kmet vsaj zastoj ne dela ali pa celo v izgubo.

Te dni pa je povedal dr. Hodža javnosti, da pripravlja češka vlada tudi postav, s katero bodo vpeljali podoben monopol tudi za preskrbo prebivalstva z mesom in z mesnimi izdelki. Po tej postavi bodo urejene cene vsakovrstne živadi, velike in majhne, ravnotako pa tudi cene masti, jaje in rib, tako da bodo tudi proizvajalci živine itd. prišli na svoj račun, kakor tisti kmetje, ki se bavijo bolj s pridelovanjem žita.

Ta postava bo velike važnosti tudi za nas, ker smo tudi mi (vsaj nekaj) izvažali na Češko mnogo živali.

Predlog vlade je minister dr. Hodža utemeljeval z razlogi, ki našim bralcem tudi niso neznani. Kakor »Kmetijski list« že leta in leta naglašal, tako je to naglasil tudi dr. Hodža, da je krize v poljedelstvu največ kriva velika »napetost« (razlika) med cenami za poljedelske in industrijske proizvode. Ta napetost pa izvira iz popolnoma napačnega naziranja, da je Češka v glavnem industrijska država in da bo njeno blagostanje zajamčeno le, če uživa industrija vso državno zaščito. To pa ni res, je rekel dr. Hodža, kajti glavni gospodarski činitelj na Češkem so kmetje in če ti nimajo denarja, tudi

industrija svojih predragih izdelkov ne more prodajati. Glavni odjemalec domačega industrijskega blaga je domači kmet; če pa ta nima denarja, tudi industrija stoji.

Zato bo treba urediti tudi izdelovanje umetne (rastlinske) masti na Češkem, oziroma to produkcijo znižati na potrebno mero, čeprav bo treba zato uvažati nekaj masti iz tujine.

Za nas je češki primer jako poučen. Ta primer nam kaže, kako skrbe za kmete na Češkem, ki je v veliko večji meri industrijska dežela kakor pa naša! Kakor pri nas, tako so tudi na Češkem nekaj časa kričali bankirji in veleindustriji, da leži rešitev vsega češkega gospodarstva samo na prospehu velebank in z njimi zvezanih veleindustrij. To napačno naziranje pa so temeljito ovrgli organizirani češki kmetje, ki niso organizirani samo gospodarsko (v zadrugah itd.), ampak tudi politično v enotni in močni agrarni (kmetijski) stranki, brez katere v parlamentu ni mogoč noben zakon, še manj pa protinjej! In samo svoji enotni politični organizaciji in njeni moči v parlamentu se morajo češki kmetje zahvaliti, da so dosegli postav, ki jim omogočajo takšno gospodarstvo in takšne cene, da se gospodarstvo še izplača!

Če človek gleda na Češko, ga kar srce zaboli, če primerja razmere na Češkem z razmerami pri nas. Tam stoji kmetje trdno v eni vrsti in zavedni češki kmetje prepuščajo »liberalstvo«, »klerikalstvo« in kar je še takih predvojnih »dobrot« kar mirno gospodom — advokatom, profesorjem in duhovnikom. V tem je njihova gospodarska rešitev. A pri nas? Pri nas pa kmet tepe kmeta, mu nagaaja ali pa škoduje, kjer mu le more, samo ker je eden »liberalec«, drugi pa »klerikalec«, dasiravno navadno oba ne vesta, kaj je to!

Slovenski kmetje — kdaj se boste spame-tovali?

Več poguma v boju proti raku

(Iz odbora Jugoslov. društva za proučevanje in zatiranje raka)

Rak je ozdravljiv. Vsak zdravnik je danes prepričan, da govori pacientu čisto, znanstveno utemeljeno resnico, če ga bodri in tolaži češ: Tvojo bolezen bomo ozdravili. Priznavam, da je bilo nekaj drugače, da je nekaj pomenila diagnoza rak skoro že smrtno obsodbo. Toda znanost je v zadnjih letih ogromno napredovala, odprle so se popolnoma nove, do tedaj neslutene možnosti zdravljenja. Operaterji so si izdelali dobro premišljene operativne metode, Röntgen je odkril žarke, v katerih ležijo neizmerne zdravilne sposobnosti, madame Curie je našla radij, ki nam je odprl pot k novim načinom zdravljenja. In še danes je na delu armada učenjakov in zdravnikov, da izpopolnijo vsa sredstva, ki jih že imamo, in najdejo nova, ki bodo še bolj zagotovila in olajšala uspehe. Črnoglednost, pesimizem danes ni več na mestu. Nad rakom lahko triumfiramo, če ga o pravem času spoznamo.

Če ga o pravem času spoznamo. V teh besedah tiči danes ves problem raka, v kolikor se tiče ozdravljenja. Če raka o pravem času spoznamo, smo ga že tudi premagali. Pravočasnemu spoznanju se upira še cela kopica ovir. Najprej naj imenujem dejstvo, da rak, zlasti na nekaterih organih, ne povzroča v začetku nikakih bolečin. Ljudje so pa navajeni, da se šele tedaj smatrajo za bolne, če jih kaj boli. Bolezni brez bolečin po ljudskem mnenju ni. Iz tega napačnega naziranja izhaja lahkomišelnost, ki ljudi zapeljuje, da ne vzamejo za resno kakršnokoli močno v svojem telesnem življenju, ako ni

zvezana z bolečinami. Tako se bolniki šele potem podajo k zdravniku, ko je bolezen že dolgo glodala na njihovem zdravju. Seveda je potem težko in včasih tudi res nemogoče tako zastarelo bolezen še izlečiti. V tem pravcu, da se namreč dajo ljudje preiskati vselej, kadarkoli zapazijo na sebi kako nepravilnost, bo treba še veliko fruda in dela, besed in opominov, predavanj in pouka.

V današnjih časih se moramo boriti še z drugimi ovirami. Življenje je težko, denarja je vedno manj, zdravniku je treba plačati honorar za preiskavo in eventualno za zdravljenje. V sled naraščajoče bodo si namreč hočejo ljudje prihraniti tam, kjer mislijo, da to najlaže storijo. In žal smatrajo izdatke za zdravnika in zdravljenje za zadevo, ki jo najlaže pogrešajo. Iz mojih skušenj vem veliko žalostnih primerov takega štedenja. Mati mora kupiti sinu knjige za šolo, hči rabi novo obleko, da ne bo strgana hodila okoli, streha pri hiši je potrebna popravila, zamuda pri delu zmanjša dohodek, če mojstra ni doma, vajenci in pomočniki nič ne delajo: taki in enaki so vzroki, ki ljudi zadržujejo, da ne gredo k zdravniku. Med tem se pa bolezen razvija naprej. Tem vzrokom se pridružuje še nepoučenost. Ljudje včasih ne vedo, da imajo v bolniški blagajni zdravnika brezplačno na razpolago, ali pa da so v vseh bolnicah ambulance, da ima vsaka občina svojega uradnega zdravnika, ki mora nepremožnim nuditi brezplačno svojo zdravniško pomoč. Skratka: danes je vsakemu bolniku na razpolago zdravnik. Oziri na

Naš pravi domači izdelek!

denar bi morali odpasti. Treba je samo nekaj razumevanja za zdravje, vzeti si je treba čas, vse drugo je tu.

Če bodo pacienti odstranili sami vse našteje in mnoge druge ovire, bodo o pravem času prišli v roke zdravnika in rak bo — vsaj v večini primerov o pravem času spoznan. S tem bo ozdravljenje zagotovljeno ali vsaj omogočeno.

Rak je ozdravljiv. Sloviti čehoslovski zdravnik profesor dr. Ostrčil iz Prage poroča, da se da 60% raka pri ženah trajno izlečiti, rak na koži in zunanjih organih je celo tedaj ozdravljiv, če je že nekaj časa trajal, kirurgi iz celega sveta naštevajo v svojih poročilih dolge vrste trajno ozdravljenih rakov. Kakor drugod po svetu tako je tudi pri nas doma. Med nami hodijo živi in zdravi možje in žene, ki jim je zdravniška pomoč vrnila zdravje in jih rešila raka. V ljubljanski ženski bolnici sem dal — da samo nekaj našega navedem — pregledati vse one žene, ki so bile tam zdravljene v času, ko ni bilo na razpolago drugega sredstva nego operacija. Vsak dan se mi javljajo pismeno ali osebno žene, ki so se pred leti zdravile in so danes zdrave. Zato proč z obupanjem.

V zadnjih letih smo tudi pri nas za zdravljenje raka dobili vse ono, kar ima inozemstvo. Poleg operacije lahko v vseh večjih mestih Slovenije nudimo pacientom zdravljenje z Röntgenovimi žarki. Pripravljeni smo, da poleg operacije uporabljamo še to sredstvo, ali pa, da v onih primerih, kjer se operacija iz kateregakoli vzroka ne more narediti, vsaj z Röntgenovimi žarki dosežemo cilj. Radija še nimamo v mejah naše banovine v dovoljni množini, pač pa imamo v Zagrebu vzoren inštitut, ki je nalašč urejen za zdravljenje z radijem. Kjer torej sami s svojimi sredstvi ne moremo vsega doseči, si lahko pomagamo s tem, da napotimo bolnika v Zagreb v imenovani inštitut.

Pošiljanje bolnikov v druge kraje je zvezano z velikimi stroški, ki jih ne zmore vsak bolnik. V tej okolnosti tiči zopet velika ovira. Marsikdo bo razočaran in obupan vzdiknil: tega pa ne zmorem. Pa tudi v tem pogledu je mogoče najti izhod. Razne bolniške blagajne radi prispevajo k stroškom v vsakem primeru, kateri je za zdravljenje z radijem sposoben. Tudi kje drugje se še najdejo viri, ki materialno olajšajo to zdravljenje. Marsikomu bo še treba seči pod pazduho in mu pomagati. Tudi v teh težkih časih se morajo kje najti sredstva, da se potrebnim omogoči radijevo zdravljenje.

Pri tem pa moramo opozoriti, da zdravljenje z radijem ni v vsakem primeru potrebno. So raki, ki jim prav lahko pridemo do živega z onimi sredstvi, ki so nam na razpolago doma. V takih slučajih bi bilo napačno in odveč, ko

bi metali strani denar za način zdravljenja, ki ni nujno potreben. Če lahko s tramvajem pridem na cilj, ne bom najemal dragega voznika, takega pametnega štedenja nas je sedanji čas temeljito naučil. Zato naj bi vsak bolnik z zaupanjem povprašal svojega zdravnika ali kak javni zdravstveni zavod, katero zdravljenje je zanj primerno in potrebno. Le tedaj, če se naše velike bolnice izrečejo, da je zdravljenje z radijem priporočati, naj bi se žrtvovali stroški za zdravljenje zunaj meje naše ožje domovine. Tako naj bi delali tisti, ki se hočejo zdraviti na svoje stroške, tako tudi že delajo naši socialni zavodi, da po nepotrebnem ne razmetavajo denarja.

Prisiljeni smo štediti, toda štediti moramo pametno in nikdar ne na škodo ljudskega zdravja.

Kljub temu, da lahko v mejah naše države vsakemu bolniku, bolnemu na raku, nudimo vse, kar mu je po stanju znanosti potrebno, vendar so še vedno različne težave in pomanjkljivosti. Vsak bolnik se najraje zdravi doma ali v najbližji okolici svojega doma. Iz tega razloga bi morala javnost poskrbeti, da vsakemu omogoči doma popolno zdravljenje. In še nekaj. Zdravljenje doma je veliko cenejše, in sicer za tistega, ki sam zase plačuje stroške, kakor tudi za bolniške blagajne, ki plačujejo stroške za svoje člane. Zelo neprijetno in včasih za možnost ozdravljenja usodepolno je, da je zagrebški inštitut za radium-zdravljenje tako prenapolnjen, da morajo naši bolniki predolgo čakati. V tem tiči resna nevarnost, da se zamudi ugodni čas. Iz vseh teh razlogov je treba skrbeti za to, da si Dravska banovina izpopolni svoja zdravilna sredstva tako, da bo svoje bolnike lahko zdravila na svojih tleh in z malimi izdatki ter pravočasno. Skrb za to izpopolnitev morajo nositi naše javne oblasti, k sodelovanju pa je poklicano tudi društvo za proučevanje in zatiranje raka.

Tri stvari so nam nujno potrebne, da se z uspehom spoprimemo z rakom: najprej se naj občinstvo dobro pouči o raku in postane zaupljivo, dalje naj naše zdravstvene oblasti smotno skrbijo za možnost lečenja in tretjič naj nudi naša javnost društvu za pobijanje in proučevanje raka moralno in materialno pomoč.

Dr. Zaločar Alojz,

predsednik Jugoslov. društva za proučevanje in zatiranje raka, Pododbor Ljubljana.

Sporazum glede Posaarja

Posaarje je ozemlje, ki leži ob reki Saari, ta reka pa je dotok Rena. To ozemlje je spadalo prej k Nemčiji, po vojni pa so sklenili, naj odloči prebivalstvo po 15 letih s plebiscitom (z ljudskim glasovanjem), ali se hoče vrniti k Nemčiji ali pa se pridružiti Franciji.

Glasovali bodo 13. januarja prihodnjega leta.

Za glasovanje se je že začela na obeh straneh velikanska agitacija in ena stran je dolžila drugo, da se poslužuje nedopustnih sredstev. Kazalo je skoraj, da bo vsled velike obojestranske napetosti prišlo do vojne med Nemčijo in Francijo. Po prizadevanju Anglije in Italije pa so vendarle prišli do sporazuma, naj zasede za to dobo mednarodna armada vse ozemlje, močna 5000 mož, ki naj skrbi za red in mir in ki naj prepreči vsako nasilje s katerekoli strani.

S tem je zopet odklonjena — vsaj začasno — nevarnost nove vojne med Francijo in Nemčijo.

Blasnikova „Velika pratika“ za I. 1935 je izšla letos že devetdesetič. Za ta jubilej je prav lepo in primerno opremljena. Znano je, da hočejo imeti Slovenci samo to pratiko, ne samo pri nas doma, temveč tudi v inozemstvu, v Ameriki, Nemčiji, Avstriji, Italiji itd. Ta edino prava in res domača pratika se naroča pri tiskarni I. Blasnika nasled. v Ljubljani.

Kmetška mladina

Organizacija

Zastopniki Zveze, Pododborov in Društev kmetških fantov in deklet čestitajo g. banu dr. Dragu Marušiču ob petdesetletnici

Našemu priljubljenemu banu g. dr. Dragu Marušiču se je v nedeljo, dne 9. t. m. poklonila številna deputacija kmetške mladine, da mu je čestitala ob jubileju 50letnice njegove plodnosne življenske dobe.

Ob 11. uri dopoldne smo bili sprejeti pri g. banu. Najprej mu je v imenu vseh Društev, Pododborov in Zveze kmetških fantov in deklet s toplimi in iskrenimi besedami čestital predsednik Zveze tov. Ivan Kronovšek ter mu izročil lično v zeleno usnje vezano spomenico, nakar mu je izročila lep šopek nagljev z rožmarinom tovarišica Anica Kunovarjeva iz Dravelj, ki mu je tudi deklamirala pesnitev Ivana Albrechta, ki se glasi:

Našemu banu za petdeseti rojstni dan

*V teh težkih dneh, ko v bolečinah
rodi nam vsem se nov obraz duhovni,
ko v tavanj in iskanj globinah
smo zdaj kot mučeniki, zdaj usode klovni,*

*v teh črnih dneh, ko zli sovragi
ubili so najdražji Biser naše duše,
da se v tečajih zamajala je Evropa,
mladina z Vami se okleple rodne ruše,*

*Zvesto bo šla po strmi poti,
ki sta jo kri in znoj najboljših že blagoslovila,
in narod lepšim dnevom vodila bo nasproti
in z vero v pravdo zanj se bo borila:*

*Ne v prazni, zlepotičeni besedi,
ki je slabotnim in bolnikom kdaj v uteho,
temveč bomo iskali v delu leka bedi
in z delom v znoju si ravnali skupno streho!*

*Morda je malo to, kar more dati
mladina kmetška zdaj Vam, gospod ban —
vendar je vse: Svobodi, Kralju
domovini in Slovanstvu in človeštvu*

*slovenski kmet na veke zvest želi ostati!
To željo kot vezilo Vam prinaša
mladina, da bi posvetila
Vaš petdeseti rojstni dan.*

Ob tako enodušnem in iskrenem čestitanju je bil g. ban vidno ginjen, saj je videl, kako ga ljubi kmetška mladina, ki je poslala svoje zastopnike ob tej priliki iz vse Slovenije. Zahvalil se je za čestitke, ki so ga presenetile, nato pa segel še vsakemu v roko, medtem ko se mu je vsak zastopnik predstavljal v imenu katere organizacije čestita. — Tudi zvečer smo se udeležili slavnostne podoknice, ki mu jo je priredila Hubadova pevska župa in druge ljubljanske organizacije.

★

Ljubljana. Ljubljanski Pododbor Zveze kmetških fantov in deklet je imel v soboto, dne 8. t. m. širšo sejo v dvorani Kmetijske družbe, ki je bila do kraja zasedena. Ob navzočnosti zastopnikov Kr. banske uprave g. ing. Sadarja in ing. Wenka ter podpredsednika Kmetijske družbe se je razpravljalo in sklenilo uvesti sistematično tekmovalstvo v obliki poskusnih krožkov, v katerih bodo naši tovariši in tovarišice tekmovali v pridelovanju te ali one vrste kmetških sadežev, ali pa v gojenju perutnine, prašičev itd. Pozdravljamo ta sklep ljubljanskega pododбора in tudi pripravljenost kr. banske uprave ter Kmetijske družbe, da bodo pri tej kmetijsko-strokovno vzgojni akciji sodelovale.

Pododbor Zveze kmetških fantov in deklet za ptujsko okrožje ima v nedeljo, dne 16. t. m. ob pol 2. uri popoldne v Ormožu pri Skorčiču svojo 4. redno sejo in vabi vse tovariše odbor-

nike in načelnice ženskih odsekov, da se seje gotovo udeležijo. — Predsednik.

Pododbor Zveze kmetških fantov in deklet za Notranjsko je priredil v dneh 1. in 2. decembra t. l. svoj prvi prosvetno-organizatorični tečaj, ki je lepo uspel. Udeležilo se ga je 23 tovarišev iz Blok, Grahovega, Gore, Gorenjih otav, Sv. Vida, Cerknice, Cajnarjev, Hotedersice, Laz in Planine. Velika udeležba je bila posebno v nedeljo od strani tovarišev iz Blok, med katerimi se je opazilo tudi precej starejših gospodarjev. Kot Zvezin zastopnik je imel par predavanj tov. dr. Viktor Maček.

Leskovec pri Krškem. Naše društvo kmetških fantov in deklet, ki se ima za svoje agilno delovanje zahvaliti v veliki meri tukajšnjemu učitelstvu, ima redne tedenske sestanke ob petkih, na katerih se vrše razna predavanja. Tako nam je predaval že dva petka upravnik banovinske trsnice g. Ivan Bavdaž o vinarstvu, ki je za tukajšnje kraje najbolj potrebno. V nizu teh predavanj nam je predaval v nedeljo, dne 9. t. m. zdravnik g. dr. Tone Ravnikar o negi otrok. Tudi pevski odsek lepo deluje, dramski pa pripravlja Tolstojevu igro »Moč teme«.

Grahovo pri Cerknici. Precej časa je že minulo, odkar se nismo oglasili, dasi vedno nekaj gibljemo in se udejstvujemo v javnosti kot borci za poštenje in pravico in kot narodno zavdni državljani.

Praznik Ujedinjenja smo skupno s sokolsko in gasilsko četo ter šolsko mladino svečano proslavili v prostorih šole. Po slovesni sv. maši smo se zgrnili okoli vaše lipe, kjer je bilo svečano odkritje spomenika našemu mlademu kralju Petru II., katerega je odkril tov. banski svetnik Ivan Remžgar ter ga izročil v varstvo tov. šol. upravitelju Francu Mercini. Spomenik nosi napis: »Nj. Vel. Kralju Petru II. 1. dec. 1934.« Lipa pa je bila vsajena in posvečena Kralju Petru II. Po lepih govorih tov. banskega svetnika in šol. upravitelja je pevski odsek Društva kmetških fantov in deklet pod vodstvom učitelja tov. Staneta Novljana zapel državno himno. V nadaljevanju proslave v šoli so sledile deklamacije šol. otrok, kot predzadnjo točko pa je izvajal govoreči zbor dramskega odseka našega društva »Ujedinjenje«. Po zaprisegi članstva se je zaključila lepo uspela proslava Zedinjenja, vaško prebivalstvo se je zadovoljno razšlo, zavedajoč se, da le v skupnosti in složnem delu je moč in napredek našega kmetškega naroda.

Na sveti večer priredimo igro »Krivoprisežnik«. Ustanovili smo si v društvu tudi kmetijsko-strokovni odsek, ki je uvedel redna gospodarska predavanja, katera ima šol. upravitelj Franc Mercina.

★

Na mnogoštevilna vprašanja obvešča uprava »Grude«, da ima na razpolago še nekaj izvodov 11. številke, ki je posvečena delu in življenju pok. dr. Janžeta Novaka. Oni, ki se zanimajo za to interesantno številko, naj se takoj obrnejo na upravo (Tavčarjeva ul. 1), ker je zaloga že zelo pičila.

12. številka »Grude« izide pred prazniki. Obveščeni smo, da bo tudi ta številka po obsegu obširnejša kot običajne in vsebinsko zelo bogata in pestra.

Uprava ponovno prosi, da nakažejo naročnino tudi oni, ki je dosedaj še niso v celoti.

Soglasno mnenje je, da je »Gruda« v letošnjem letu znatno napredovala in je ne samo zopet pridobila zaupanje in naklonjenost svojih starih prijateljev, marveč znatno razširila krog svojih čitateljev in sotrudnikov; temu se pa tudi ni čuditi, saj je kljub vladajočim težkim razmeram nudila v tekočem letu vsestransko bogato čtivo in ima naročnik za 30 Din (kolikor stane letna naročnina) koncem leta v rokah preko 450 strani obsegajočo knjigo, bogato ilustrirano in z lepimi prilogami. Zato je najboljše priporočilo in reklama za »Grudo« njen letošnji letnik!

Dopisi

*

Sv. Jurij ob Ščavnici. Prvega decembra t. l. se je vršila tudi pri nas slovesna služba božja, katere so se udeležili vsi lokalni predstavniki oblastev, šolska mladina, članstvo Sokolske čete, Društva kmetijskih fantov in deklet, Gasilske čete, Društvo starih vojakov in invalidov s prapori in godbo. Po maši se je vršila vsaditev spominske lipe na čast Nj. Vel. kralju Petru II. V daljšem, zelo lepo zasnovanem govoru je naš priljubljeni župan g. Zrnc razložil pomen te lipe, ki naj bo simbol naše vdanosti novemu vladarju in medsebojne sloge, ker le v znamenju nje bomo lahko čuvali našo veliko in lepo domovino. Slovesnosti so se udeležili tudi vsi predsedniki omenjenih organizacij. Pogrešali pa smo g. Ljudevita Ivanjšiča, šolskega upravitelja v pokoju, kot načelnika jurjevske Gasilske čete in starosto Sokolske čete g. D. Korošaka. Prav dobro nam je znano, da je nastala neka gonja proti mestu vsaditve in da je bilo mnogo nepotrebnega trenja, katerega glavno izhodišče so bila osebna nasprotstva, za kar je dovolj dokazov na razpolago. Pa četudi se je vse to zgodilo, je za vsakega objektivnega opazovalca nedopustljivo, da je sploh do tega prišlo. Vprašamo g. Ivanjšiča, s kakšno pravico je zapovedal zastavonoši gasilskega prapora, da se prapor shrani, čeprav mu je bilo prav dobro znano, da se bo vršila slavnostna vsaditev lipe, kamor je brezpogojno spadal gasilski prapor. Opravičilo, da vse to delo izvira iz njegovega nerazpoloženja proti prostoru vsaditve, je ničeno in nesprejemljivo, še posebno, če bi nanizali pred javnostjo vse javno delo g. Ivanjšiča. Mladina z nejevoljo in gnevom gleda na take dogodke, jih odločno odklanja, ker ve, da je nemogoče govoriti o konsolidaciji vasi, dokler bodo v njej gospodarili ljudje, ki poznajo v svojem delu le pristranost in osebna nasprotstva.

Št. Vid pri Stični. Pozna jesen, ki smo jo pričakovali deževno in blatno, se je spremenila v prijetno in suho, ter kmetijsko delo, ki se ima opraviti pozno, nekako z lahkoto napreduje. Kljub temu pa so naši gospodarji v veliki stiski, zima trka na vrata, vendar ne morejo spraviti skupaj denarja, da bi se potrebno oblekli in »odrajtali« davek. Vsled tega je odredila davčna oblast povsod rubežen.

Cena živine je stopila uprav v prošlem mesecu pod minimum, tako da so ljubljanski mesarji kupovali pitane vole 26. novembra v Stični že po Din 3-50, v najboljšem slučaju Din 4.—.

Isto ceno imajo prašiči do 100 kg teže, težja žival se plačuje par kronc dražje. Zelo interesantno je pri tem, da so prišle pri kupčiji z živino zopet »kronce«, da se več sliši, vsa druga bremena pa so v dinarjih.

Ljudje se nemo vprašujejo, kaj bo in z obrazov bereš pritaženo skrb in tugo, beda se oglašja že na boljših kmetijah.

Pred 14 dnevi je dobila tukajšnja občina več sto kg novcev po 25 par, katere radi zamudnega naštevanja že tehtajo in so ugotovili, da tehta za 250 Din tega drobiža nekako 5 kg 72 dkg, en par škorenj iz boksa pa stane 250 do 300 Din, ki tehtajo okrog 2 kg. Hudomušneži pravijo — vidite — denar mora biti skoro 2 krat težji od blaga in računajo, koliko centov bi bilo potrebno, da se enkrat pošteno oblečeš? Dnevni zaslužek znaša, če sploh dobi, pa le 6 do 8 Din, ali če smo že pri kroncah 24 do 32. Kedaj bi človek zaslužil za eno kompletno obleko?

Prošlo nedeljo so imeli obrtniki iz Višnjeveškega okraja v Ivančni gorici posvetovanje, kako bi grozni davčni pritisk omilili, uspeh tega še ni znan.

To nedeljo pa so v Št. Vidu po rani maši zborovali v tuk. šoli bojovníki, ki so prejeli báje tudi članske izkaznice, govoril jim je gospod dr. Zorc iz Beograda.

SNEŽNOBELO PERILO DA

Zlatorog
terpentino o milo!

Zanimanja je opažati precej manj, kakor ob začetku, kar je v Št. Vidu sicer navada.

Ljubljanski lovci so se prošla leta vse bolj pogosto oglaševali v Št. Vidu in okolici, letos jih je manj, ker je slaba sled, pa nismo mi krivi, saj bi se tudi smučarji iz tuk. okolice kmalu jezili, ker pričakujejo otvoritev prvega dolenskega smučarskega doma pri Sv. Duhu nad Višnjo goro, pa so menda mnenja, da brez dile tudi prave zabave ne bo — pa potrpljenje, mogoče se Vam še vse povoljno izteče.

Ker je Št. Vid s svojo okolico povsem kmečki, bi bilo v interesu teh kratkih novic, tudi povabiti vse tiste, ki »Kmetijskega lista« še nimajo, da si ga naroče ali ga vsaj čitajo, ker je edino kmetijsko glasilo, ki pošteno piše in se ob nikogar ne obreguje.

Novice

*

Položnice

V zadnjo številko »Kmetijskega lista« smo priložili poštne položnice vsem cenjenim naročnikom s prošnjo, da bi se jih poslužili ter čimprej poravnali naročnino za leto 1935., ki znaša kakor doslej samo 30 dinarjev za celo leto.

*

Ali hočeš, da boš imel od svojih kokoši tudi denarne koristi? Potem si naroči takoj knjige Kmetijske matice. Med 4 knjigami, ki jih dobiš za skromno članarino Din 20.—, je tudi strokovna in poučna knjiga o kokošji reji na naših kmetijah. Ker izidejo knjige samo v toliko izvodih, kolikor je priglasenih članov, se knjiga pozneje ne bo več dobila. — Nekateri poverjeniki še niso vrnili nabiralnih pol. Naj to čimprej store! Vsa pismena naročila na naslov: Kmetijska matica v Ljubljani, Kolodvorska 7.

Obrtniško razstavo, ki so jo bili priredili obrtniki v Ljubljani pretekli teden, je obiskalo nad 7000 ljudi. Uspeh razstave je bil prav dober, ker so mnogo razstavljenih izdelkov prodali.

Visokošolci v Ljubljani. Na ljubljanskem vseučilišču se je vpisalo za letošnji zimski tečaj, 1813 slušateljcev vseh strok.

Roparski napad. Neznani podivjanec je te dni napadel na cesti Konjice—Slov. Bistrica Angelo Jevšenakovo iz Stranic. Vzel ji je košaro, v košari pa je bila hranilna knjižica na 20 ti-soč dinarjev.

Jadrnica »Sv. Rok« se je potopila blizu otoka Tijat. Ladja »Zagreb« je trčila v jadrnico »Sv. Rok«, ker jadrnica ni bila ponoči po predpisih razsvetljena. Škoda cenijo na 200.000 Din.

Svojo ubožnico si namerava sezidati litijski okraj. Ubožnica bo spomin na pokojnega kralja-zedinitelja.

Prijet ropar. Pri Cigliču blizu Kokrice so orožniki prijeli 35letnega razbojnika Cirila Bregarja iz Roba pri Vel. Lašah. Možakarju očita jo več drznih vlomov in tatvin.

Kmetijska Matica pa prinaša za 20 Din štiri lepe knjige, koledarske, gospodarske in kulturne vsebine, tiskane vedno na finem papirju, ki bi bilo potrebno, da bi jo imel vsak gospodar.

Naročite si jo, še je čas in skušajte s strokovnim čitanjem izboljšati svoj gospodarski položaj.

Ježica. Iz hvaležnosti do kralja Zedinitelja odkrije tukajšnja Narodna odbrana na pročelju narodne šole na Ježici marmorno ploščo z vklesano kraljevo oporoko. Svečanemu odkritju v nedeljo 16. t. m. ob 3. popoldne prisostvuje poleg tukajšnjih organizacij tudi vsa šolska mladina. Vabimo vse občane, da v čim večjem številu prisostvujejo tej pietetni nacionalni svečanosti.

Za 13.000 dinarjev blaga so odnesli neznani vlomilci v Mokronogu trgovcu Ladislavu Jerku.

Kmečki magacin, nova manufakturna trgovina v Ljubljani, Krekov trg 10 (nasproti Mestnega doma). Ako hočete dobro blago in poceni, potem obiščite nas in prepričajte se. Naše geslo je: Mali dobiček — velik promet!

Kathreiner Kneippova sladna kava je s svojo kakovostjo in izdatnostjo nenadkriljiva! Pazite na tovarniški znak!

Drzen vlom na Bledu. V stanovanje gospe Vovkove na Mlinem pri Bledu, ki ima svojo trgovino blizu dvorca »Suvobora«, je vlomil na Miklavžev večer skozi okno neznani tat in odnesel okoli 6000 Din. Na srečo ni izvolal denarja v drugi omari, kjer je bilo shranjenih 25.000 dinarjev. Splošno sodijo, da vlomilec ni od daleč.

Nevarnega tatu in vlomilca Zabkarja, mešarskega pomočnika, so prijeli te dni orožniki v Novem mestu v neki gostilni. Zabkar je bil še nedavno strah cele Dolenjske in sosednje Hrvatske in ga zasleduje tudi zagrebška policija zaradi številnih tatvin in vlomov.

Napad na župana občine Trebeljevo. Na g. Josipa Galeta, župana in posestnika z Ravnega brda, je te dni neznani ustrelil skozi okno in ga zadel v desnico. Po strelu je napadalec izginil v temno noč. Poškodba pa, kakor trde, ni težka.

Otvoritev nove bolnišnice. Te dni so odprli novo bolnišnico v Biogradu na moru (za severni del Dalmacije). Prostora je za 60 bolnikov.

Nebotičnik v Zagrebu. Po primeru Ljubljane bo dobil tudi Zagreb kmalu svoj »nebotičnik«, ki bo imel baje 16 nadstropij. Zida'la ga bo tvrdka Bafa. Stroški so proračunani na 10 do 12 milijonov dinarjev.

TISKOVINE
vseh vrst trgovske, uradne, reklamne, časopiše, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!

TISKARNA MERKUR
LJUBLJANA, GREGORČIČEVA 23
Tel. 25-52 Telegram: TiskarnaMerkur

Bogato dedščino, ki jo cenijo nad 20 milijonov dolarjev, bo dobila Josipina Vondrova iz Kule v Bački po nekem svojem umrlem sorodniku v Ameriki. Za dedščino se je potegovalo več sto oseb.

15.000 vojnih obveznikov je priseglo v nedeljo v Mariboru.

65 in pol milijona dinarjev so zazidali od 1. 1919. pa do 1. 1933. v Mariboru v razne javne zgradbe.

Vlom. V trgovino gospe Tičarjeve v Šmarjeti pri Rimskih Toplicah so v noči od preteklega ponedeljka na torek vlomili neznani vlomilci in odnesli za 6000 Din raznega blaga in nekaj gotovine.

Obesili so preteklo sredo zjutraj v Pančevu dva brata, Marka in Nikolaja Draksina, ker sta ubila pred tedni zdravnika dr. Milenka Laziča.

Po stopnicah je padla pretekli torek 14letna Josipina Kimovčeva v Smledniku. Udeležila se je pevske vaje. Sprva ni čutila nič bolečin, ponoči pa je umrla.

Kolesarjeva nesreča. Tkalski mojster Anton Horvat iz Maribora se je pretekli torek s tako silo zaletel s svojim kolesom v neki voz, da je padel in si zlomil obe nogi.

Za »narodni park« bodo proglasili Triglav-ska jezera. Tozadevni zakonski načrt je že izdelan in bo v kratkem predložen narodni skupščini.

Požar je uničil pretekli torek hišo in gospodarsko poslopje posestniku Junežu v Kostivnici pri Rogaški Slatini. Škoda znaša okoli 300 tisoč dinarjev.

Nesreča pri poskusni vožnji. Ljubljanski šofer Lojze Zajc je preskušal preteklo sredo popravljen avtomobil v ljubljanski okolici. Po nesreči pa je zavozil v neko drevo, da se je avtomobil razbil, on sam pa se je močno poškodoval.

Tudi carinskim posrednikom ne gre dobro. Takrat, ko je bilo še nekaj denarja med ljudmi, da so trgovci lahko naročali tudi iz tujine, se je carinskim posrednikom dobro godilo. Sedaj pa poročajo iz Maribora, da bodo 3 posredniki z novim letom odložili svoj obrt.

Drva za Ljubljano. Čeprav je doslej zima še precej mila, vendar ljudje v Ljubljani drva prav močno kupujejo. Prodajajo jih po 60 do 80 dinarjev za kubični meter. Take »dobičke« imajo danes kmetje od svojih gozdov!

Smola z drobižem. Na pošto v Vuzenici je vlomil tat in odnesel za 1000 Din drobiža. Ker so ga pa zasačili pri delu, je bežal, a da bi laže bežal, je pometal ves drobiž proč.

Tatvina v tkalnici »Triglav« v Kočevju. Mladi delavci v tovarni »Triglav« so že dolgo časa kradli v tovarni blago in ga prodajali za vsako

ceno po okolici. Sedaj so prišli tatovom na sled. Tvorica ima nad 30.000 Din škode.

Dva in pol milijona Din za invalide v Dravski banovini je nakazalo ministrstvo za socialno politiko v izplačilo zaostalih podpor finančnemu ravnateljstvu v Ljubljani, tako da utegnejo biti podpore še pred božičem izplačane.

»Zgoreti mora sedem hiš«, je bilo napisano na listku, ki ga je neki neznanec pustil na viničariji Vrhovnikovi na Slamnaku pri Ljutomeru. In res je bilo tamkaj te dni več požarov, ki jih je očitvidno podtaknila zlobna roka.

Kako konzerviramo mleko

V št. 49 »Kmetkega lista« polemizira gosp. Jerše z g. Pavlico o vprašanju, kako konzerviramo mleko na način, ki lahko silno škoduje našemu mlekarstvu. Zato je Zveza mlekarstvih združenj naprosila g. Pavlico, naj ponovno pouči pisca, da je v zmoti glede svojih teoretskih trditev. Toda g. Pavlica nam je izjavil, da sedaj (ko je pisec znan) nima povoda odgovoriti, dokler pisec ne dokaže strokovno usposobljenost v teoretičnem in zlasti v praktičnem pogledu. Do tega zaključka je prišel, ko se je posvetoval s teoretiki in praktiki, ki dobro razumejo stroko, katere niso le doštudirali, temveč jo tudi dolga leta v praksi izvajali.

Zveza mlekarstvih združenj, ki predstavlja 46 slovenskih mlekarstvih združenj in s tem večino slovenskega mlekarstva, nikakor ne more gladko mimo tega, kar se o mleku v javnosti piše. Zato odgovarja g. Jeršetu samo sledeče:

Lepo je, če dokazujete, g. Jerše, svoje znanje z navedbo ogromnega števila prečitanih knjig. Mi Vam lahko dobavimo še drugo češko in dansko literaturo, ki tudi obravnava kemične in fizikalne metode konzerviranja mleka, pa se boste prepričali, da niti ena ne priporoča kemičnih sredstev za konzerviranje konzumnega mleka in to še najmanj kapacitete, na katere se sklicujete Vi, g. Jerše. Nasprotno pravijo mnogi,

da je konzerviranje mleka s kemikalijami zločin, z ozirom na to, da je mleko hrana najnežnejših in najobčutljivejših bitij, to je dojenčkov in bolnikov. Če se Vi, g. Jerše, sklicujete n. pr. na svetovno priznano kapaciteto, kakor je Fleischmann, potem Vam moramo očitati, da ali knjige od znotraj sploh nste videli, ali pa je niste prebavili. Sicer bi Vam pač moralo biti znano, da piše ta strokovnjak na strani 191 svoje knjige dobesedno sledeče: Dodatek kemikalij, takozvanih sredstev za konzerviranje kakor so natrijev karbonat, borova kislina, salicilna kislina, benzoeva kislina, hidrin, formaldehid, vodikov superoksid itd., k mleku, ki je namenjeno uživanju ali predelavi, je načelno zavreči. — Omenjena sredstva razen natrijevega karbonata, uničujejo bakterije. Natrijev karbonat sicer res veže navzočo prosto kislino in ponovno raztopi morebiti sesedeno sirnino, ali mlečnokisllega vrenja ne samo, da ne ovira, temveč ga celo pospešuje. Kemikalij ne potrebujemo, ker lahko fizikalnim potom in s čistočo ohranimo mleko toliko časa sladko, kakor je to v praksi zaželeno.

Pred vojno in tudi še pozneje so dajali v mleko sodo nesolidni prekupci; mlekarne nikoli! Čemu torej navajati kmetovalce na stare slabe metode, ki jih naš zakon o živilih strogo zabranjuje. Ali ne veste g. Jerše, da s takim pisanjem lahko spravite v nesrečo lahkomišeln ali nevedne čitatelje — prodajalce mleka. Ali

A. S.

Rokovnjaška osveta

(Nadaljevanje.)

Minila so dolga tri leta, preden je oče Eržen izvedel za Janeza. Poznega jesenskega popoldne se je »Božji-volek« ustavil pri Erženovih in povedal, da prihaja iz Ljubljane. Gospodar je sedel na toplem zapečku in pletel košaro. Ko zasliši berača, takoj odloži delo.

»Kaj praviš? Da si bil v Ljubljani?«

»Kakor sem rekel — No, pred leti sem Lenki doli na zelniku povedal o Janezu, da sem ga videl, danes pa lahko povem vam. Bila sva namreč spet skupaj.«

»Kaj? Janeza si videl, praviš? Ali si kaj govoril z njim? Kaj pa počne v Ljubljani?«

»I, kaj naj bi počel? Saj vendar veste, da Francozi zbirajo vojake, ko pojdejo nad Rusi!«

»Kaj praviš, človek? Ali je Janez spet pri vojakihi?«

»Spet, spet, ljubi moji! Na lastne oči sem ga videl, a toliko pa nisem mogel govoriti z njim, da bi bil izvedel, kako je zašel mednje —«

Koj drugo jutro se je Eržen odpeljal v Ljubljano, da še enkrat vidi Janeza in morda od njega izve, kaj je z Lenko. Ej, koliko bridkih solz je zaradi nje že potočilo ta leta, zdaj pa je zopet bil — prepozen. Četa, ki je bil vanjo uvrščen Janez, je bila že odmarširala proti Novemu mestu, in Eržen se je moral vrniti, ne da bi bil količkaj opravil. Do dna duše potrpi se je pozno v noč vnil ves objokan domov...

Čas je mineval, dnevi, meseci in leta. Spet je bilo mnogo hrupa v deželi in po široki cesar-

ski so se valile nepregledne trume vojakov. Noč in dan je bila cesta polna vojaštva in voz, da so ljudje v grozi strmeli, kaj naj pomeni to strahotno vrvenje. Bilo pa je to onega strašnega leta, ko je Napoleonovo armado zadela v Rusiji strahovita nesreča in je tudi mnogo slovenskih fantov dohitela smrt na mrzlih ruskih poljanah. Mnogo jih je že s poti pobegnilo, še več pa jih je odšlo in jim ni bilo nikdar več dano, da bi videli še kdaj prelepo slovensko zemljo.

Po letu 1812. so iznova padli naši kraji pod Habsburžane. Avstrija se je zopet utrdila, z njo pa prejšnji zakoni in navade. Vse je šlo po starem tiru in Eržen je že čisto obupal, da bi še kdaj videl hčerko in zeta. O Janezu je bil prepričan, da je obležal na Ruskem, za Lenko je pa menil, da sta jo potrli beda in žalost. To je nekdanj krepkega moža tako potrla, da je čisto zlezal v gube. Postal je sam svoj in ni z nikomer več dosti govoril.

Francoška nesreča se je kmalu razvedela tudi po naših krajih. Fantje, ki so pobegnili Francozom, so se jeli polagoma vračati domov. Zdaj je v Erženu iznova zabrlela iskrica upanja, ki pa je prav tako naglo ugasnila. V nedeljo popoldne pa jo primaha k Erženovim spet dobrovoljček »Božji-volek«. Domači so sedeli na vrtu pod staro tepko, ko zaslišijo beračevo petje:

— Čez osem kratkih let
se bomo vidli speeet —

»Hej, Eržen, korenina drenova! Bog ti daj dober dan, čeprav ga nisi vreden! Ali imaš kako tele pri hiši?«

»Bog daj dobro, Bog! Čemu ti pa bodo teleta, »Božji-volek?« Mar nisi sam dosti prismuknjen?«

»Kakor veš, Eržen. Pravim ti pa, da se spomni sv. Pisma in prilike o očetu, ki zakolje pitano tele, ko se vrne njegov izgubljeni sin! Kaj ti mar ne bi storil prav tako, ako bi se vrnila Janez in Lenka?«

»Kaj praviš, »Božji-volek?« planejo nato vsi Erženovi hkratu pokonci in bi skoraj podrli berača. »Ali kaj veš o Lenki in Janezu?«

Preden pa utegne prosjak odgovoriti, že na bližnjem hribu zavriska — Janez! Joj, kakšno veselo presenečenje, kakšno svidenje, objemanje in radost! Vse joka od veselja, zlasti še potem, ko se kmalu za Janezom pojavi tudi Lenka s krepkim sinčkom v naročju.

»Živa podoba očetova,« vzklikajo vsi vprek, da bi se bolj prikupili Janezu in s tem tudi mladi materi, ki ji ni prav nič poznati trpljenje vseh teh bridkih let. Vsa vas drvi skupaj, kajti novica se je raznesla kakor blisk. Strme poslušajo srenja Janezovo pripovedovanje. Pravi jim, kako je pregovoril Lenko, da je pobegnila z doma, kako je potem šel k oglarjem in se oženil. Z Lenko sta živela nato sicer skromno, vendar pa zadovoljno. Bolelo ga je le to, ker se ni smel pokazati med ljudi. Nazadnje pa se je naveličal samote in se mu je zlasti zasmilila mlada žena, ki jo ima Janez bolj rad nego jo je imel njen oče. Nikakor torej ni mogel več strpeti v misli, da njegova Lenka ne bi smela biti nikoli deležna razvedrila in vsaj malo tistega veselja, ki ga že kot dekle ni smela uživati, ker ga ji ni privoščil njen lastni oče. Tako se je tedaj odločil, da popelje Lenko v Kamnik in se tam malo zavrti z njo. Komaj pa prideta z ženo tja, pograbijo Janeza Francozi in ga uvrste v vojake, Lenka pa žalostno sama odjoka nazaj k oglarjem. To so bili za oba hudi in strašni dnevi, ki jih živ dan ne pozabita. Janez je moral dolgo

ne veste, da naše oblasti strogo pazijo in ka-
znujejo vsako protizakonito postopanje z živili?

Res je, da navaja strokovna literatura, ki
jo omenjate g. Jerše, nizko in visoko pasteriza-
cijo mleka. Oboje obstoji tudi v praksi. Pozna-
mo dobre in slabe strani obeh načinov pasteri-
zacije. Ker pa je pokazala praksa v vseh na-
prednih državah in tudi pri nas, da je bolje
mleko pasterizirati visoko, smo se tega oprijeli
in ga še danes izvajamo. Mleko, ki ga izvažamo
v Trst, mora biti visoko pasterizirano celo na
85 stopinj Celzija. Ako bi se Vi, g. Jerše, po-
trudili preko Dunaja, Prage, Berlina gori do
Kopenhagena, bi videli v praksi povsod visoko
pasterizacijo. Mi vemo, da se tudi naši strokov-
njaki, med njimi g. Pavlica, navdušujejo za niz-
ko pasterizacijo in še bolj za uživanje surovega
mleka. Ali v praksi je to težko izvedljivo. Če

bi bila visoka pasterizacija tako škodljiva, bi
prav gotovo ne nabavili šolski mlekarški obrati
in druge velike mlekarne najnovejših dragoce-
nih strojev za visoko pasterizacijo!

Zato odločno odklanjamo vsako knjižno teo-
rijo, ki nikomur ne koristi, pač pa lahko seje
nezaupanje proti našemu poštenemu mlekar-
skemu združenstvu, ki se itak mora boriti z neraz-
sodnostjo ljudi v mestih in na deželi. Kdor ne
ve, kako kmeta dobro poučiti na podlagi živ-
ljenskih izkušenj, naj ga raje prepusti, da v
svojih zadrugah sam dela tako, kakor določajo
zadružna pravila. Še najmanj pa je potrebno,
da se dajejo raznim prekupčevalcem sumljivega
mleka navodila, kako z uporabo prepovedanih
sredstev lahko staro mleko prodajajo kot sveže.

Zveza mlekarških zadrug.

nedavno uveljavili, so izmed teh obsodili 66
oseb, ki so jih takoj po obsodbi postrelili.

Nobelovo nagrado za mir je dobil letos
predsednik konference za razorožitev in bivši
angleški minister Henderson.

Samomor slovitega zdravnika. V Budimpe-
šti si je sam vzel življenje sloviti zdravnik za
ženske bolezni profesor Tauffer. Ustrelil se je
baje iz strahu pred neko operacijo. Star je bil
84 let.

Žrebanje dobitkov

2½% vojne škode, ki se je vršilo dne 3. in
7. decembra 1934.

5025	992	3.000	5150	850	5.000
5113	414	3.000	5222	75	3.000
5214	235	5.000	5328	934	5.000
5232	674	3.000	5339	124	20.000
5330	172	5.000	5384	4	5.000
5339	893	5.000	5449	659	5.000
5401	716	3.000	5524	821	5.000
5511	243	3.000	5583	19	3.000
5578	904	3.000	5593	506	3.000
5587	821	3.000	5648	207	3.000
5631	718	5.000	5687	292	3.000
5655	772	3.000	5704	686	5.000
5703	531	3.000	5757	660	5.000
5705	513	3.000	5778	655	3.000
5777	542	3.000	5801	449	3.000
5785	288	5.000	5848	383	5.000
5823	32	3.000	5852	116	200.000
5849	336	5.000	5887	681	3.000
5856	530	5.000	5954	22	3.000
5922	76	3.000	5988	875	3.000
5984	708	3.000	6038	920	5.000
6003	606	3.000	6060	231	5.000
6049	379	50.000	6115	166	50.000
6102	640	20.000	6142	56	5.000
6139	753	3.000	6223	82	3.000
6208	470	5.000	6270	85	3.000
6225	199	5.000	6301	309	5.000
6277	312	5.000	6353	224	3.000
6316	307	3.000	6367	74	3.000
6356	378	100.000	6418	205	5.000
6374	472	3.000	6441	819	3.000
6425	30	20.000	6460	878	20.000
6441	988	3.000	6483	504	3.000
6468	946	3.000	6570	574	3.000
6513	511	3.000	6612	100	5.000
6602	527	5.000	6671	678	3.000
6666	144	50.000	6690	946	3.000
6683	53	20.000	6705	972	3.000
6703	278	3.000	6755	554	5.000
6746	93	3.000	6761	825	5.000
6755	926	5.000	6886	888	20.000
6767	489	3.000	6906	7	50.000
6890	363	3.000	6949	928	3.000
6917	981	3.000	7026	306	5.000
6952	686	3.000	7076	171	5.000
7038	186	5.000	7121	743	5.000
7086	290	3.000	7127	676	5.000
7124	417	5.000	7229	988	3.000
7167	483	3.000	7269	332	5.000
7247	78	3.000	7301	6	3.000
7270	907	3.000	7385	346	20.000
7348	68	3.000	7424	923	3.000
7408	550	3.000	7435	561	5.000
7431	276	5.000	7461	404	3.000
7458	683	3.000	7481	397	3.000
7464	46	3.000	7524	380	5.000
7515	658	3.000	7562	451	5.000
7553	627	3.000	7582	279	3.000
7568	769	3.000	7698	480	3.000
7695	921	3.000	7769	55	3.000
7748	590	20.000	7782	113	3.000
7777	166	3.000	7854	518	5.000
7845	180	5.000	7910	985	20.000
7887	670	50.000	7955	493	20.000
7918	353	5.000	8002	670	3.000
7995	115	3.000	8060	371	3.000
8031	43	3.000	8118	587	3.000
8100	893	3.000	8247	192	5.000
8179	284	3.000	8252	34	3.000
8247	625	3.000	8274	32	3.000
8366	404	5.000	8386	878	3.000
8388	378	3.000	8391	434	3.000
8425	642	3.000	8474	906	3.000
8481	212	5.000	8518	920	3.000
8534	137	5.000	8546	678	3.000
8556	240	3.000	8640	764	3.000
8677	243	3.000	8686	504	5.000
8733	886	20.000	8804	863	3.000
8816	386	100.000	8860	139	20.000
8885	935	3.000	8944	106	3.000
9002	492	3.000	9022	641	5.000
9040	946	3.000	9058	40	3.000
9131	1000	20.000	9199	707	20.000
9209	602	5.000	9226	945	5.000
9235	829	3.000	9281	22	20.000
9291	177	3.000	9324	316	3.000
5075	956	3.000			

Po svetu

16 oseb je zgorelo v nekem kinematografu
v Franciji blizu mesteca Perpignan. Podjetje
se je nastanilo v nekem skednju, ki se je vnel.

Število pravnikov (juristov) v Nemčiji je
zadnja leta silno narastlo. L. 1871. je imela Nem-
čija komaj 3000 pravnikov, l. 1924. pa že 20.000!

Če uradnik ne razume. V Nemčiji zahteva-
jo, da se sme Nemec poročiti samo s čistokrvno
nemško nevesto, ali pa mora nevesta biti vsaj
»arijskega« pokolenja, torej ne zamorka, židi-
nja itd. Nekega dne pa se je javil pri uradniku,
ki vodi ženitovanske zapiske, neki človek, od
katerega je uradnik zahteval dokaz, da sta on
in nevesta ne arijskega, ampak — arabskega
rodu...

Velika ležišča rjavega premoga so odkrili
na Slovaškem. Premogovnike bo izkoriščala ve-
lika tvrdka Bafa.

Predrzen tat. V neki vili blizu Berlina so
imeli v veliki jedilnici pripravljeno večerjo za
40 oseb. V jedilnico se je pa tik pred večerjo

tavati z vojak okrog, preden se mu je končno
posrečilo pobegniti. Lenka pa je medtem v ža-
losti in solzah povila togale krepkega — Janeza,
ki ga nosi tudi danes v naročju. No, »daj je,
hvala Bogu, vse pozabljeno in prestanto, le eden
še ni dobil plačila —: tisti, ki je v svoji slepi
prevzetnosti zakrivil vse to gorje...

Ljudje se srepo ozirajo po Erženu, ki ves
bled in kakor pepelnat gleda v tla. Iz oči mu
polze debele solze po zgrubanih in razoranih li-
cih in tako je presunjen, da ne more riti spre-
govoriti.

»Tri sem pomagal izplačati,« se nasmehne
Janez, »temu pa kar ti, Lenka, poravnaj ra-
čun —«

Lenka nato dvigne sinčka in omahne z
njim k Erženu:

»Oče, moj oče —!«

Malí začudeno dviga ročice in poboža zme-
denega deda po licu. Malo je manjkalo, pa bi se
bilo celo Janezu orosilo oko, ko je zamolklo
vzdihnil:

»No, oče, kako vam je kaj vseč — rokovnja-
čeva osveta?«

Zdaj se Eržen šele zave, na kako plemenit
način se je zet maščeval nad njim. Ves ginjen
in spokorjen mu tedaj seže v roko:

»Odpusti mi, Janez, če mi moreš, in vedi,
da je vse, kar je bilo doslej Erženovo, poslej
tvoje in Lenkino.«

Po taki iskreni spravi ni bilo veselja ne
konca ne kraja in ljudje so še vrsto let po teh
dogodkih, ko so bili že domala čisto pozabljeni
Francozje in vojne nadloge, prav radi pripove-
dovali mladini o nenavadni — rokovnja-
čevi osveti. (Konec.)

priplazil predrzen tat, pograbil hitro vso sre-
brnino in tudi že na mizi pripravljeno pečenko
ter nato neopaženo izginil!

Znamenit vrabec je bil vrabec, ki so ga
krstili na ime »Jerry«. Ta vrabec se je nekega
dne zatekel ali »zaletel« v neko tiho dvorano
v poslopju Društva narodov v Ženevi. Mir mu
je bil tam tako všeč, da je kar tam ostal. Po-
znali so ga vsi diplomati in če so ti odšli v re-
stavracijo, je letel tudi vrabec tja, kjer so ga
krmili najslavnejši državniki z vsemi mogočimi
dobrotami. Te dni pa je ta znameniti vrabec
poginil.

Nevaren film. Nekega kmeta v Nemčiji je
povozil avtomobil. Mož je zahteval od lastnika
avtomobila odškodnino in je res dobil od zava-
rovalnice, kjer je bil lastnik vozila zavarovan,
2000 mark. Mož je pa hotel še več, češ da je
100odstotni invalid in je tožil. Med razpravo pa
se je dvorana stemnila in na steni so vsi navzoči,
in tudi kmet sam, videli »poškodovanega« kme-
ta, kako kosi travo, jo naklada itd. Film je da-
la skrivaj napraviti zavarovalnica in kmet je s
svojo tožbo seveda propadel.

Iz strahu pred bičanjem se je obesil v neki
londonski jetnišnici 52letni kaznjene Ernest
Colyns, ki je nedavno pobegnil, a so ga znova
prijeli in ga obsodili na kazen 22 udarcev z
bičem.

Hud potres je razdejal 10 manjših mest v
srednje-ameriški republiki Honduras.

Ogromen požar je napravil v mestu Holly-
woodu, kjer je največ filmskih tvornic, nad 300
tisoč dolarjev škode.

Avtomobilska industrija v Rusiji. V Rusiji
so izdelali l. 1924. le 24 avtomobilov, l. 1928. že
1300, l. 1932. pa 25.400 osebnih in 25.052 tovor-
nih avtomobilov in 50.000 traktorjev. Po novem
gospodarskem načrtu pa nameravajo na leto iz-
delovati do 600.000 motornih vozil.

Kratek proces. Zaradi atentata, čegar žrtev
je postal glavni tajnik ruske komunistične stran-
ke Kirov, so zaprli v Moskvi 71 oseb. Po no-
vem zakonu o takih zločinah, Li so ga v Rusiji

Učenik: Grešnik nesrečni, če hočeš v nebeško
kraljestvo odloži mošnjo s cekini in pojdi
za menoj.

Pastir: Milosti in usmiljenja prosim, Učenik do-
brotljivi, sem siromak pa nosim v mošnji
za pičice nabrana mravljinčja jajca.

Razno

Zlato tukaj — zlato tam

V francoskem parlamentu so ugotovili v proračunski razpravi, da ima Francija 20 milijard frankov državnega dolga. Nato so pariški časopisi ugotovili, da je položaj drugih držav še slabši. Tako dolguje n. pr. Anglija 30.000 ton zlata (oziroma toliko cekinov, kolikor se jih da iz te množine nakovati), Zedinjene države 23.000 ton, Francija 18.000 ton, Italija 8000, Nemčija pa 4000. Zlata pa imajo Zedinjene države 7000 ton, Francija 4500 ton, Anglija pa »samo« 1500 ton. Vse države skupaj so dolžne 126.000 ton zlata, zlata pa imajo komaj 20.000 ton. To se pravi, da so države dolžne šestkrat več kakor imajo.

Važna iznajdba — če je res

Listi poročajo, da je iznašel graščak Schoppeller pri Lincu (Gor. Avstrija) pripravo, s katero se da vsako motorno vozilo na kopnem, na vodi in v zraku ustaviti s pomočjo delovanja radioaktivnih žarkov, in sicer v okolišju 15—20 kilometrov. S tem vprašanjem se bavi tudi dva angleška iznajditelja, Cooper in Davidson, ki sta novi izum spoznala za dober. Za izum se baje zanimajo že velike in denarno jako močne tvrdke.

To so očetje!

V Frankfurtu (v Nemčiji) se je te dni dogodilo tole:

Zakonca Helfeld sta imela 14letno hčerko. Otroka pa podivjani oče ni mogel videti živega in ugibal je na vse načine, kako bi se dekleta

iznebil. Nekega dne pa je skoval sledeči načrt: otroka je najprej doma prisilil, naj napiše poslovilno pismo, kjer pravi, da gre prostovoljno v smrt zaradi svojega pokvarjenega življenja, potem pa je šel z dekletom na most, ki vodi preko reke Mene (Main) in je otroka prisilil, da skoči v vodo. Dekle se je dolgo krčevito branilo skočiti v vodo, toda zverinski oče ni odnehal, dokler se deklet ni vzpelo na ograjo in skočilo v vodo. Volja do življenja pa je bila v dekletu tako močna, da je le priplavalo na breg, kjer je vsa izmučena začela klicati na pomoč. Ljudje so dekleta prepeljali v bolnišnico, kjer je povedalo zdravniku svojo žalostno dogodbo. Zdravnik je takoj obvestil policijo, ki je tisto noč dvignila zverinskega očeta in okrutno mater iz postelj. Pri zaslišanju pa je oče povedal, da je to storil zato, ker je hotel, naj bi njegova hči »junaško« umrla...

Sejmi

- 16. decembra: Velika Loka, Videm ob Savi.
- 17. decembra: Kostanjevica, Višnja gora.
- 18. decembra: Črnomelj, Studenice pri Zalcu.
- 19. decembra: Teharje.
- 20. decembra: Kandija, Šmihel-Stopiče, Škocjan, Ptuj, Dol. Lendava.
- 21. decembra: Krašnja, Laško, Sv. Tomaž.
- 22. decembra: Brežice.

Radio

od 16. do 23. decembra 1934.

Nedelja, 16. dec.: 7.30: Bolezni molznih krav (dr. Kocjan Leon) — 9.00: Versko predavanje (dr. p. Regalat Čebuli) — 10.00: O inšpekciji dela (Joža Golmajer) — 11.40: Mladinska ura: (Manica Komanova) »Letni časik«.

Ponedeljek, 17. dec.: 9.00: Kraljev dan (petje, deklamacije) — 18.00: Pri potapljačih (Viktor Pirnat) — 20.: Pravna ura (dr. Knaflič).

Torek, 18. dec.: 11.00: V norveških fjordih (dr. Oskar Reya) — 18.20: Slabotna šolska deca (Zajc-Boškovičeva) — 19.30: Jugoslovansko jezikovno edinstvo (dr. Tomo Maretič, univ. prof.), prenos iz Zagreba.

Sreda, 19. dec.: 18.30: Pogovor s poslušalci (prof. Prezeli).

Četrtek, 20. dec.: Smuška ura ljublj. zimskošportnega podsaveza — 19.30: Vojska in religija (ministrstvo vojske), prenos iz Beograda.

Petek, 21. dec.: 11.00: Šolska ura: Božična oddaja — 18.00: Mladina in šola (dr. Stanko Gogala).

Sobota, 15. dec.: 18.15: Aktualnosti (Ljudevit Mrzel) — 20.00: Zunanji politični pregled (dr. Jug).

Valute

1 ameriški dolar	Din 33'90
1 nemška marka	Din 13'70
1 švicarski frank	Din 11'10
1 angleški funt	Din 170'—
1 francoski frank	Din 2'25
1 češkoslovaška krona	Din 1'42
1 italijanska lira	Din 2'92

Tem kurzom, ki veljajo za čas od 15. maja 1934, se mora do nadaljnje odredbe dodati še 28% na ime »prima«.

Avstrijski šiling v privatnem kliringu 8'20 dinarjev.

Kupimo

1 do 2 172 cm visoka močna konja za težko vožnjo, starost od 5 let naprej, kobile izključene. Ponudbe pod Tovarna za klej, Ljubljana.

EKONOM

I. Z. Z. O. Z.

v Ljubljani

Kolodvorska ulica 7

Telefon interurban 25-06

(v lastni hiši)

Dobavlja vse deželne pridelke, kakor: pšenico, rž, ječmen, oves, koruzo, ajdo itd. Mlevske izdelke: pšenični zdrob, pšenično moko, rženo moko, ajdovo moko, koruzno moko, koruzni zdrob, pšenično in koruzno krmilno moko, pšenične otrobe, ješprenj, kašo. Poljske pridelke: krompir, fižol, zelje, sadje, seno in slamo. Stalna zaloge vseh umetnih gnojil (rud. superfosfata, kalijeve soli, Tomasove žindre, nitrofoskala, apnenega dušika, čiškega solitra itd.), cementa in drugo glavno zastopstvo za Slovenijo opekarne »Ilovac«, Karlovac, za vse vrste zidne in strešne opeke.

Manufakturna veletrgovina Fran Hrehorič

Ljubljana, Dunajska cesta 28

se priporoča cenj. trgovcem pri nakupu blaga
Zmerne cene! Postrežba točna!

DENAR naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

reg. zadr. z neomejeno zavezo

v LJUBLJANI, Tavčarjeva (Sodna) ulica št. 1

Telef. št. 28-47. Rač. pošt. hran. št. 14.257. Brzjaviti: »Kmetijski dom« Žiro rač.: Narodna banka

VLOGE na knjižice in tekoči račun obrestuje po 4% brez odpovedi, po 5%, pri tromesečni odpovedi. — JAMSTVO ZA VLOGE presega večkratno vrednost vlog. Strankam tudi brezplačno poštne položnice za nalaganje denarja. Vložne knjižice drugih zavodov sprejema brez prekinjenja obrestovanja. — POSOJILA daje na poroštvo, na vknjižbo in na zastavo premičnin in vrednostnih papirjev in v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji. **BLAGAJNIŠKE URE:** Ob delavnikih od 8—12¹/₂, in od 3—4¹/₂, 'e ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12¹/₂ ure.

Podružnici: KAMNIK — MARIBOR

Stanje vlog: Din 35.000.000.—. Rezerve Din 1.200.000.—.